

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของผู้นำเกษตรกร ตำบลลุมพิก
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อและนามสกุล นางวนิดา สายรัตน์

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ สมพงษ์)

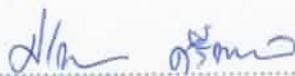
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของผู้นำเกษตรกร ตำบลลุมพุก อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย นางวนิดา สายรัตน์ รหัสนักศึกษา 2549002083

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช กระจ่างเมือง
แสนเสริม ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้นำเกษตรกร (2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของผู้นำเกษตรกร (3) ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของผู้นำเกษตรกร และ (4) ปัญหาข้อเสนอแนะของผู้นำเกษตรกร เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้นำเกษตรกรตำบลลุมพุก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 104 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตร ประธานกลุ่ม - สถาบันเกษตรกร และผู้นำทางสังคม ได้แก่ ปกครองตำบลและท้องถิ่นตำบล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้นำเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.38 ปี ส่วนมากจบชั้นประถมศึกษา ดำรงตำแหน่งผู้นำเกษตรกรตำแหน่งเดียว มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเฉลี่ย 4.88 ปี แหล่งทรัพยากรที่น่าสนใจมีในทุกหมู่บ้าน รับทราบข้อมูลศูนย์ฯ ผ่านเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่รู้จัก ครั้งหนึ่งเคยใช้บริการ โดยส่วนมากใช้เพื่อเป็นสถานที่ประชุม สัมมนา จัดอบรม ส่วนมากสนใจหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และต้องการนำความรู้ไปใช้ค้นหาข้อมูลแก้ไขปัญหาในชุมชน (2) ผู้นำเกษตรกรเกือบครึ่งมีความรู้ความเข้าใจในศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง (3) ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากในทุกประเด็น (4) เกษตรกรมีปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยยกเว้นประเด็นชุมชนไม่ทราบว่าจะใช้ศูนย์ฯ ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรซึ่งปัญหาในระดับปานกลาง และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ฯ อย่างทั่วถึง ควรฝึกอบรมผู้นำเกษตรกรให้มีความรู้ ICT เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรใช้ศูนย์ฯ ในการส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตร และควรให้หน่วยงานสถานศึกษา เข้ามามีบทบาทในการให้ความรู้ เป็นต้น

คำสำคัญ ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ผู้นำเกษตรกร

Thesis title: Opinions Toward Community ICT Learning Centers of Farmer Leaders at Lumpook Sub-district, Mueang Buriram District, Buriram Province

Researcher: Miss Wanida Sairat ; **ID:** 2549002083;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; (2) Dr. Sineenut Kootmueang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this study were (1) to study social and economic background of the farmer leaders; (2) to study Knowledge of the farmer leaders on Community ICT Learning Centre; (3) to study the farmer leaders' opinion; and (4) to study the farmer leader's problems and suggestions on Community ICT Learning Centre.

The populations in this study were 104 farmer leaders in Lumpook Sub-district, Mueang Buriram District, Buriram Province. The farmer leaders comprised of committee of Agricultural Technology transfer Center, agricultural volunteer, chairman - agriculture institute, and social leader such as sub-district government and local sub-district. The data were collected by using interview form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

The findings of this study were as follows: (1) Most of the samples were male, their average age was 47.38 years, most of them educated at primary level, they took only the position of farmer leader, their average length of time in position was 4.88 years, there were interesting natural resources every village, they got Community ICT Learning Centre information from officer or acquaintance, half of them used to access there for meeting, seminar, training course, most of them were interested in computer fundamental training course, and they wanted to take this comprehension to study and solve problem in the community; (2) Almost half of farmer leaders have knowledge on Community ICT Learning Centre at "medium" level; (3) For opinion of the farmer leaders, overall, they agreed with every topic at "much" level; and (4) for the problems, it was found that, overall, they had problem at "less" level except 'community topic' that they did not know how to use Community ICT Learning Centre to be effective. and the farmer leaders suggested that there should be advertising to create comprehension about the center throughout community, the ICT training course should be set up for farmer leaders, Agricultural Extension Officer should use the center to support agricultural comprehension, and educational institute should become a major role in teaching.

Keywords: Community ICT Learning Centre Farmer leaders

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง ยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. สนิทสุข คุรุทเมือง แสนเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่จาก สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยชนรมาธิราช ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า คอยชี้แนะ เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและคอยเป็นกำลังใจที่ดีตลอดเวลาที่ผ่านมา พร้อมทั้งยังจุดประกายแนวคิดทางด้านวิชาการ การเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ สมพงษ์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานในการสอบปกป้อง วิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณไพโรจน์ คำคลอง เกษตรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ เจ้าหน้าที่สำนักงาน เกษตรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาและให้การสนับสนุนที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณ สำนักงานสถิติจังหวัดบุรีรัมย์ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลทำการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยชนรมาธิราช กลุ่มโคราช - บุรีรัมย์ ทุกคนที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีตลอดมา ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลลุ่มพริก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำเกษตรกรตำบลลุ่มพริกทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ทำให้ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนเครือญาติทุกคนที่ได้เป็น แรงผลักดันและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนในการศึกษา จาก คุณอุดร สายรัตน์ และครอบครัว ซึ่งถือเป็นกำลังใจที่มีค่ายิ่ง ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สัมฤทธิ์ผล ตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยขอขอบคุณด้วยความซาบซึ้งและจกมีลืมนบุญคุณที่ทุกท่าน ที่ได้ให้โอกาสและความ เมตตากรุณาตลอดไป คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญูแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่านด้วยเทอญ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

วนิดา สายรัตน์

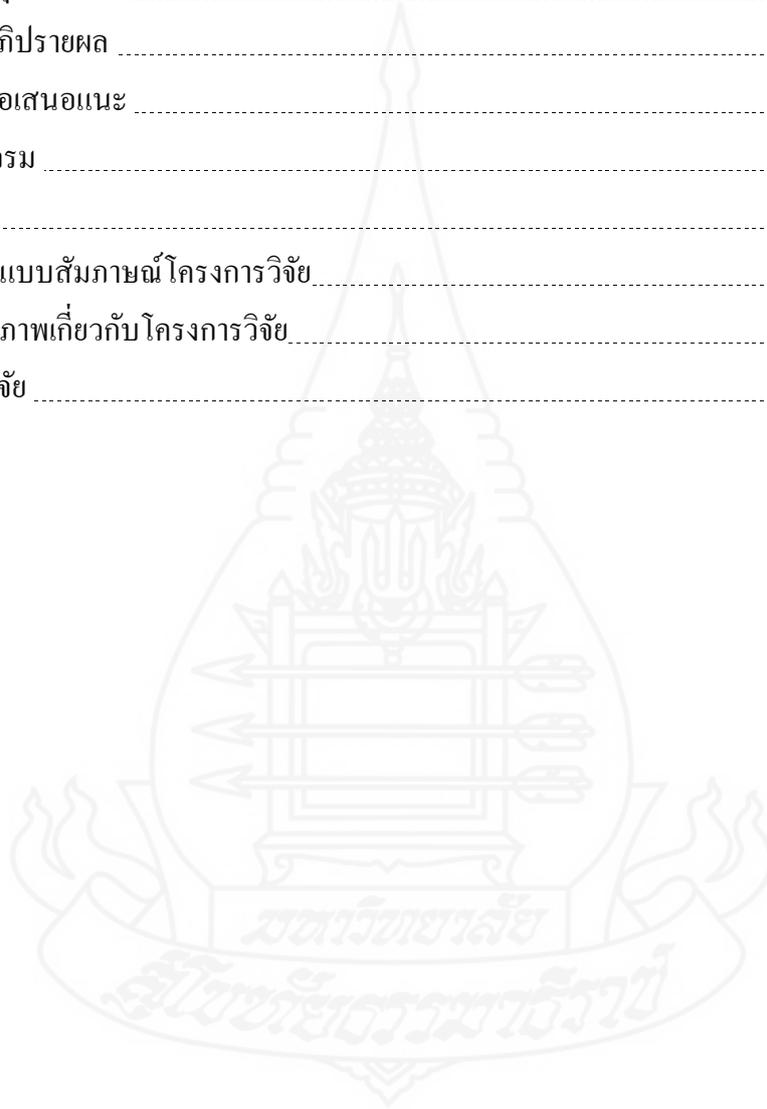
กรกฎาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำเกษตรกร	12
แนวความคิดเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากร	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้นำเกษตรกร	53
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของผู้นำเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	62
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้นำเกษตรกรต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	66
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
สรุปการวิจัย	86
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	98
ก แบบสัมภาษณ์ โครงการวิจัย	99
ข ภาพเกี่ยวกับ โครงการวิจัย	110
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ชื่อเรียกศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	20
ตารางที่ 2.2 การติดตั้งวัสดุอุปกรณ์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	23
ตารางที่ 2.3 ภารกิจเบื้องต้นของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	27
ตารางที่ 2.4 การบริการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	33
ตารางที่ 2.5 เวลาเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน	34
ตารางที่ 2.6 รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์.....	37
ตารางที่ 2.7 ความพร้อมในการให้บริการด้านต่างๆ.....	38
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้นำเกษตรกร.....	54
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านตำแหน่งที่ได้รับของผู้นำเกษตรกร.....	55
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลประเภทการดำรงตำแหน่งผู้นำเกษตรกร	56
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำเกษตรกร.....	57
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลการประกอบอาชีพในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร.....	58
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร.....	59
ตารางที่ 4.7 ประสิทธิภาพผู้นำเกษตรกรด้านการรับทราบข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	60
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลด้านการใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	60
ตารางที่ 4.9 ข้อมูลด้านหลักสูตรการฝึกอบรมที่ผู้นำเกษตรกรสนใจ.....	61
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลด้านประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	62
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของผู้นำเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	63
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของผู้นำเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	66
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ฯ.....	67
ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์ฯ.....	70
ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของศูนย์ฯ ¹⁷⁷	
ตารางที่ 4.17 ข้อมูลสรุปความคิดเห็นในแต่ละด้านของผู้นำเกษตรกร.....	79
ตารางที่ 4.18 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	79
ตารางที่ 4.19 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ ICT ชุมชน.....	83

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1 ที่มาของการเกิดความคิดเห็น.....	หน้า 11
--	---------

